

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

819

Vragen van het lid **Buijsse** (VVD) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over *het artikel «Minder (gerecycled) plastic geproduceerd, zorgen over duurzaamheid»* (ingezonden 22 november 2024).

Antwoord van Staatssecretaris **Jansen** (Infrastructuur en Waterstaat), mede namens de Ministers van Economische Zaken en van Klimaat en Groene Groei (ontvangen 19 december 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Minder (gerecycled) plastic geproduceerd, zorgen over duurzaamheid»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Hoe beoordeelt u het gegeven dat de laatste maanden verschillende Nederlandse bedrijven die zich bezighouden met het circulair verwerken van plastics failliet zijn gegaan?

Welke maatregelen kunt u nemen om te voorkomen dat er in de aankomende maanden nog meer bedrijven die zich bezighouden met het circulair verwerken van plastics failliet gaan? De branche pleit zelf voor onder andere een snellere vergunningverlening, hoe kijkt u hiernaar?

Antwoord 2 en 3

Ik betreur het dat het afgelopen jaar een aantal plasticrecyclingbedrijven failliet is gegaan. Het kabinet vindt het van groot belang dat de recyclaatsmarkt wordt versterkt en de plasticeteken circulair wordt gemaakt. Het stimuleren van een markt voor circulair plastic is belangrijk voor het realiseren van de grondstoffentransitie, het behalen van de klimaatdoelen en het behoud van een sterke chemie- en recyclingsector. Daarom treft het kabinet een combinatie van normerende, stimulerende en beprijzende maatregelen. Als onderdeel van het bredere pakket is dit kabinet van plan om per 2028 een heffing op plastic in te voeren (beprijzen). In najaar 2024 wordt in kaart gebracht hoe de heffing kan worden vormgegeven, wat mogelijke alternatieven zijn en wat de beleidseffecten zijn. Ook werkt het kabinet aan

¹ NOS, 18 november 2024, Minder (gerecycled) plastic geproduceerd, zorgen over duurzaamheid

het vormgeven van een circulaireplasticnorm waarbij in Nederland vanaf 2027 bij het maken van plastic verplicht een percentage plastic recycleat en duurzame biograndstoffen worden toegepast. Tot slot stelt het kabinet in totaal € 267 miljoen aan subsidies beschikbaar om bedrijven bij te staan in de transitie naar een circulaire plasticnorm (stimuleren). Bij de Voorjaarsnota van 2025 zullen de effecten van de circulaireplasticnorm en de plastic heffing integraal worden gewogen en zullen tot die tijd geen onomkeerbare besluiten worden genomen.

Tot slot, verzoeken tot snellere vergunningverlening speelt met name bij het opstarten van nieuwe recyclingactiviteiten of het uitbreiden van bestaande recyclingactiviteiten. Het probleem op dit moment is met name dat de recycleatmarkt niet goed functioneert en dat bestaande plasticrecyclers hun recycleat niet goed kwijt kunnen. De verantwoordelijkheid voor de vergunningverlening ligt bij het bevoegd gezag. Vaak heeft de betreffende gemeente of provincie deze taak bij de omgevingsdienst belegd. In 2023 is een onderzoek uitgevoerd naar mogelijkheden om de vergunningverlening te versnellen met versnellingsopties.²

Vraag 4

Op welke wijze heeft u over deze ontwikkelingen contact met de sector? Welke signalen krijgt u vanuit de bedrijven?

Antwoord 4

De Ministeries van IenW en KGG staan via regelmatige bilaterale gesprekken in contact met de sector. Ook hebben IenW en KGG begin dit jaar meerdere gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers en ondernemers uit de plasticrecyclingsector, InvestNL, brancheorganisatie Verpact en enkele brandowners, zoals Unilever en Coca-Cola. Hieruit kwam het volgende beeld naar voren: recyclers raken hun recycleat slecht kwijt in de markt vanwege goedkoop recycleat dat van buiten de EU wordt geïmporteerd en de lage prijs van nieuw (virgin) plastic. De hoeveelheid onverkochte voorraad recycleat neemt toe. Vooral nieuwe innovatieve bedrijven en kleinere familiebedrijven die zogenaamd «hard plastic» recyclen hebben het zwaar.

Vraag 5

Hoe kijkt u aan tegen de rol van afvalverbrandingsinstallaties, inclusief de scheidings, bij het bevorderen en het in stand houden van bedrijven die zich bezighouden met het circulair verwerken van plastics?

Antwoord 5

Het probleem van de slecht functionerende recycleatmarkt wordt vooral veroorzaakt door goedkoop fossiel virgin plastic en goedkoop recycleat van buiten de EU. Dit houdt geen verband met de rol van afvalverbrandingsinstallaties.

Vraag 6

Hoe beoordeelt u de mogelijke bijdrage van de chemische industrie aan het circulair maken van plastics? Is er reeds voldoende capaciteit beschikbaar om de doelen te behalen?

Antwoord 6

Als producent van plastics speelt de chemie een sleutelrol in de transitie naar circulaire en duurzame materialen. Om een circulaire plasticnorm te bereiken is, naast mechanische recycling van afval, aanvulling nodig van nieuwe circulaire plastics. Er zijn drie mogelijke bronnen voor duurzame grondstoffen voor plastics: recycling, biograndstoffen en *carbon capture and utilisation* (CCU).

Plastic dat niet mechanisch recyclebaar is, of niet geschikt is voor hoogwaardige mechanische recycling, of vrijkomt als reststroom bij mechanische recycling, wordt nu nog vaak verbrand. Met chemische recycling kunnen die plastic afvalstromen alsnog verwerkt worden tot grondstoffen voor de productie van nieuw hoogwaardig plastic.

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/02/13/rapport-verkenning-versnellen-vergunningverlening>

Naast mechanisch of chemisch gerecycled afval kunnen ook biograndstoffen worden ingezet voor productie van duurzaam plastic. Een mooi voorbeeld hiervan is Avantium, die recent een nieuwe fabriek voor bioplastics heeft geopend in Delfzijl. Tot slot kan CO₂ worden afgevangen en omgezet in grondstoffen die door de chemische industrie gebruikt kunnen worden voor nieuw plastic.

Op al deze vlakken zijn mooie initiatieven, maar er is veel meer capaciteit nodig voor een circulaire plasticeten. Er wordt gewerkt aan een visie en transitiepad voor de grondstoffentransitie in de chemie, die in kaart zullen brengen welke opschaling nodig is.

Vraag 7

Heeft u een beeld van hoeveel recycklaat terug de plasticeten in gaat? Neemt dit toe of af? Welke ambitie stelt u hierbij?

Antwoord 7

Op basis van recent onderzoek door Conversio, wordt bij de productie van nieuwe plastic producten 13 procent post-consumer recycklaat ingezet. Als ook het gerecyclede plasticafval dat bij productie ontstaat (pre-consumer) daarbij wordt opgeteld bedraagt het percentage 19 procent.³

Vraag 8

Deelt u de mening dat het vraagstuk rondom circulaire plastics dusdanig complex is dat dit onvoldoende tot uitwerking komt binnen het Nationaal Programma Circulaire Economie? Waarom wel of waarom niet?

Antwoord 8

Het vraagstuk circulair plastic is complex. Er zijn zeer veel verschillende toepassingsgebieden van plastic en daarmee bestaat er ook een grote diversiteit aan plasticsoorten, additieven, et cetera. Vaak wordt plastic ook toegepast in een product met ander plastic of andere materialen. Het Nationaal Programma Circulaire Economie focust daarom op een aantal productgroepen. Dit is niet voldoende om de transitie naar circulaire plastics te bereiken, maar zet eerste betekenisvolle stappen, die ambitieus maar haalbaar zijn met gegeven financiële middelen.

³ «Substantiation of data for polymer production and processing in the Netherlands» – Conversio – april 2024